HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.



להבריח מים עשויות. ולא מצינו מחיצות לעשות ספינה כולה כמרצע לחמות: **אמר לך מהלכת.** לפיכך למימר האי טעמא דספינה נוטלתו לפני' ר"ע מודי דצרי: **כי פליגי בשעמדה.** ובשעת עמידתה קנו להו ד' אמותיהן ד) (ולגיסבי בתרלי על שעת עמידה נחלקו) ואפ"ה צריך

ל"ג מקום לויר מחיצות: **היינו דקאמי לו להחמיר.** למאמע דצרי לפילו לרבי עקיבא אלמא כי אמרי לאו למלאכת אמרי לכ"ע ואינהו הוא לאחמור אנפשייהו דלמא עמדה פתאום ולאו אדעתן: **אלא אי אמרת.** בשעמדה דצרי הכל אסור למחיצות לא מצינו ובמהלכת הוא דפליגי אלא לר' עקיבא ורבי יהושע אין מהלכת אין עמדה אין מקורקע הוא: **דיקא נמי.** דבשעמדה פליגי: **מכלל דפליגי.** בספינה בתמיה והא לאו קתני ומנא להו לרב ושמואל דפליגי בספינה: **אין והתניא.** בניחותא ופליגי בשעמדה והא דקתני לאו מהלכת: **רבי תנניא.** בן אחי רבי יהושע: ה) (ו) **הלכה רב"ג בספינה.** כעין ספינתו שהיתה מהלכת ללא חיישינן לשמא עמדה ומיהו אפילו בשעמדה פליג רבן גמליאל דומיא דדיר ובסהר ואין הלכה כמותו אלא מהלכת מצד עמדה להיינו דיר ובסהר הלכה כר' עקיבא: **כל אומו היום.** שהיו בספינה: ז) **אחי אבא.** רבי יהושע: **אמת.** לערב: **יש תחומין.** ליסור תחומין למעלה מעשרה כדמפרש ואזיל: **בעמוד גבוה עשרה ורחב טרפעה.** ובנכון רחבו ד' לתוך התחום לא תיבעי לך לחיסור תחומין נוסף בו ולא יעלה על רחבו שבתוך התחום ויצא לרחבו אחר להא מזי להילוך והילוך מעליא הוא: **ואין רחב ד'.** ללא ניחא תשמישתיה: **בקפיצה.** בשם מי הוי הילוך אי לא: **בתם ספינה למעלה מעשרה מהלכת** ואינה נאה ודמי לקפיצה בחויר ואפ"ה לחסור: **אמאי לו.** הא אין בו שוס ליסור לפני עמדה: **בדקק.** פחות מעשרה. דקק בלע"ז גרבל"ש: **יוסף שיזף.** ללא מינטר שבתא: **בשבתות וי"ט.** דודאי לא אתי מצית למילתא:

ואסור

**בי פליגי בשעמדה.** שבתא הלר היה ממאי דקאמרינן ליכא בינייהו שבספתו דופני הספינה וקופץ להשתא לרבה נמי מהלך את כולה דמודה רבה לרבי זירא במהלכת וא"ת להכא לית ליה לרבה לגיזרה דשמואל לחמיר מחיצות להבריח מים עשויות ובפרק כל גגות (לקמן דף ל.) קאמר שמואל בספינה אין מטלטלין בה אלא בד' אמות משום מחיצות להבריח מים עשויות וי"ל להתם בינייהו מצית שתים ומטעם להבריח מים עשויות לא מצינו למיגזר משום מקופת לדירה והכא בפחות מצית שתים לא בעינן מוקפת לדירה אי נמי הלר היה דלמקרינן התם: **האי רצו איסורא הוא.** וכבי זירא לא שם לאוסה קושיא ומפרש ארצו להחמיר על עצמן כשמעמייהו אי נמי היה סובר כ' זירא דאין תחומין למעלה מעשרה ולהו משום שמא מהלך בדקק כדלמקרינן בסמוך: **הלכה כרבן גמליאל בספינה.** פסק רב"ס דמותר ליכנס בספינה מבע"י בערב שבת אפילו שהספינה הולכת חוץ לתחום בשבת הספינה ממילא חוצלה ואיכו לא מידי עביד ובלבד שלא יצא חוץ לספינה והספינה כולה כמרצע חמות והא דתניא סוף פ"ק דשבת (דף יט.) אין מפליגין בספינה פחות משלשה ימים אחיא כב"ש דלא אזרו לעשות מלאכה בערב שבת אלא בכדי שיעשו מבעוד יום אבל ב"ה דאזרו עם השמש אע"פ שהמלאכה נעשית בשבת אבי ליכנס ואע"ג דבהדיא בריימא פליגי רבי ורבן שמעון בן גמליאל אליבא דב"ש פליגי וכן משמע בירושלמי דהך בריימא כב"ש דקתני אין מפליגין ליס הגדול לא בחמישי ולא בערב שבת ב"ש אומרים לפני בריעי וב"ה מתירין משמע לפני אבל לפני אבי שמא איכו ת"ק ועוד פסק רשב"ס שלפני בשבת אבי ליכנס כיון דלאו מידי קא עביד אך אין לו אלא לרבע אמות כיון דלא שבת בחויר מחיצות מבעוד יום ואע"ג דב"ה לא אזרו אע"פ שהשמש אבל בשבת לא היינו משום דלמי לאמירה לבכרי שבות ואין נראה דבפרק תולין (שם דף קלט:) משמע לאסור גבי הסוא לוקבא מרבן לו' דרבנן הוא ולוקבא מרבן לא אתי למיעבד

חסדא בסורא בהדי פניא בשבתא קמיה ג) דרבא בפומבדיתא מאן אמרינהו לאו אליהו אמרינהו אלמא אין תחומין למעלה מעשרה לא דלמא יוסף שידא אמרינהו תא שמע הריני נזיר ביום שבן דוד בא מותר לשתות יין בשבתות ובימים טובים

ואסור

לכתחילה משמע לאסור לכתחילה ואפילו לתוך התחום מדאין לתוך התחום יניחתו חוץ לתחום ומשמע לסייר פירי לית בו לאיסורא לאפי' בשכר שרי כדלמקרינן (שם ד' קנא.) שמור לי פירותי שבתחומך ואני שמור פירותיך שבתחומי וטעם שאסור ליכנס בספינה לאו משום דדמי לשטן בהנאה ואסור גזירה שמא יעשה חנית של שייטין אי נמי שמא ינהוג בספינה והוי כמוליכה לרבע אמות בכרמלית וריב"ל מדקדק נמי מירושלמי שהבאתי שאסור ליכנס בספינה בשבת מדלא קאמר ת"ק לא בשבת ולא בערב שבת להוה משמע דב"ה מתירין אפילו בשבת בספינה בשבת אבל בערב שבת משום ב"ה ואפי' לאותן בני מדם שמדליקין נרות בספינה בערב שבת ואוכלין שם ושומכין על כך להפליג בספינה בשבת לא שפיר עבדי דשוף שוף הס מפליגין בשבת ומה שפירש רשב"ס שמי שנכנס בספינה בשבת אין לו אלא לרבע אמות אין נראה דקיימא לן כרב דאמר אפילו דיר ושבר לא שבת בחויר מחיצות הלכה כר"ג מדפריך לקמן (ד' מד.) בפשיטות גבי נחמיה בן חגילאי פשיטא דלא מלו גבי עקרין דמי מיבעי ליה ושבר לא הלכה כר"ג בדיר ושבר ולקמן (ד' מז:) גבי גבי הגהו דכרי לאתו למכרכתא דמשבינן כל העיר כולה לרבע אמות היינו כרב אע"ג דרב חנגלי פליג כשמואל ושבין לאיש מחנגיה לאמר אפילו לרבע אמות (בן) אחי אבא כו' אין הלכה כן דהא אמרינן בשבת פרק כירה (ד' מ.) הכרעה דבריימא לאו הכרעה היא ועוד דאחי אבא רבי יהושע והחולק אינו יכול להכריע וכן פסק רב אלפס דקיימא לן כרב בחיסורי ועוד דלה רשב"ס להתיר ליכנס בקרון בשבת ונכרי מוליכו חוץ לתחום וחזר בו משום שמא יפגעו בו ליסטים או שמא יפצה וירד ואין לו אלא לרבע אמות ואומר כ"י לאפילו ליכנס בו בערב שבת אסור לדוקא בספינה שרי ליכנס בערב שבת אבל הכא כיון דאפשר לו לירד אסור מיהו בספינה אין לו להחמיר אפילו מזדמן לו יפשה שיכול לירד לא פלוג רבנן בספינה ועוד אם בהמה מנהיג בקרון פשיטא דאסור להשתמש בשעלי חיים שמא יתעוך זמורה:

ואסור

ג) א ב מי' פכ"ז מהל' שבת הלכה ג טור ש"ע ס"ס סי' תד:

## רבינו חננאל

רבה אמר בספינה מהלכת כולי עלמא לא פליגי דשרי, כי פליגי בעומדת. ודייקא מתני' כוותיה דקתני והפליגה ספינתו בים, אי אמרת בשלמא במהלכת לא פליגי היינו דקתני רצו להחמיר על עצמן מכלל דשרי. אלא אי אמרת פליגי האי רצו איסורא הוא. ורב אשי נמי דייק מדקתני לספינה גבי דיר וסהר דומיא דידהו, מה דיר וסהר דקביעי וקיימי אף ספינה נמי קביעה וקיימה. ואע"ג דרב ושמואל הילכתא כרב באיסורי בהא קיימא לן כשמואל, דהא תניא כוותיה. דתניא חנניה אומר כל אותו היום ישבו ודנו בהלכה, לאמש הכריע אחי אבא ביניהו, ואמר ניראין דברי רבן גמליאל בספינה, ודברי ר' עקיבא בדיר וסהר. בעי רב חנניה יש תחומין למעלה מי' טפחים אי לא. בעמוד גבוה עשרה ורחב ארבעה לא תיבעי לך דכי ארעא סמיכתא דמי, כי תיבעי לך עמוד גבוה עשרה ואין רחב ד' טפחים, אי נמי דקאזיל בקפיצה. ואתינן מתני' למיפשטה דקתני והפליגה ספינתם בים וקתני רצו להחמיר על עצמם, בשלמא אי אמרת יש תחומין למעלה מעשרה, היינו טעמא [ד]רצו להחמיר, חיישינן דילמא עמדה. דבמהלכת כולי עלמ' לא פליגי דשרי ומשום חשש שמא עמדה ויש תחומין למעלה רצו להחמיר. אלא אי אמרת אין תחומין למעלה מי' ואפי' עמדה שרי, אמאי קתני רצו. ואוקימנא מתני' בספינה המהלכת ברקק שפחות מי' טפחים מים. ת"ש פעם אחת לא נכנסו לנמל עד כ', אי אמרת אין תחומין למעלה מעשרה [כי לא היינו בתוך התחום מאי הוי]. ואוקמה רבה בספינה שהיתה מהלכת ברקק מקום שאין שם מים י' טפחים וכאילו בקרקע הים נמשכת. ת"ש מהנך שמעתתא דאיתאמרן בצפרא דשבתא בסורא בי רב חסדא ובהדי פניא איתאמרן בבי רבה בפומבדיתא לאו אליהו אמרן, ובקפיצה הלך, וש"מ אין תחומין למעלה מעשרה. ודחינן לא יוסף שידה אמרן. ת"ש הריני נזיר יום שבן דוד בא בו

## הגהות הב"ח

(ה) גמ' ותנניא חנניא תומר כל תומו כל"ל ותניא בן אחי רבי יהושע נמחק: (ו) רש"י ד"ה רבי חנניא בן אחי רבי יהושע לישנא אחרינא הלכה כרבן גמליאל:

## לעזי רש"י

גרבל"א. חצץ.



ד) [שבת קו: וש"נ], ה) [לקמן מה:], ו) ל"ל דרבה, ז) רש"ל מ"ו, ח) רש"ל מ"ו, ט) [ל"ל אחר ד' אמות], י) ל"ל בדרבנן,